

SÅ,odko-gorzki smak Derby A. D. 2019

Felietony

NadesÅ,any przez: Marek Szewczyk

PrzesÅ,any: 7.07.2019, 21:00:00

Najpierw o sÅ,odkoÅ>ciach. Dla mnie tegoroczne Derby miaÅ,y sÅ,odki smak m.in. dlatego, Å¼e postawiÅ,em na klacz *Nemezis*. A ta, prowadzona przez angielskiego dÅ¼okeja **Fergusa Sweeneya**, wygraÅ,a, prezentujÅ...c na ostatnich metrach piorunujÅ...cy finisz. A postawiÅ,em na nią... z dwóch powodów. W stawce 17 koni wyróÅ¼niaÅ,a siÅ™™ najlepszym pochodzeniem. Urodzona w Irlandii klacz jest bowiem córkÅ... ogiera *Sea the Stars*, konia który wygraÅ, najpierw 2000 Gwinei, a potem Derby w Anglii, wygraÅ, Champion Stakes w Irlandii oraz triumfowaÅ, (nomen omen) w Nagrodzie Å•uku Triumfalnego. Po drugie dlatego, Å¼e jej trenerem jest **Andrzej Walicki**. A ten wielokrotnie juÅ¼ udowadniaÅ,, Å¼e potrafi przygotowaÅ‡ konie do najwaÅ¼niejszych gonitw, czy to Derby, czy PRM, czy Wielkiej Warszawskiej. Pozytywnie trzeba oceniÅ‡ opravÅ™™ tego dnia wyÅ>cigowego, na który skÅ,adaÅ,y siÅ™™ teÅ¼ inne prestiÅ¼owe gonitwy. Organizatorzy postarali siÅ™™ teÅ¼ o dodatkowe pieniÅ...dze na pulÅ™™ nagród w Derby – do 175 tys. zÅ,, kolejne 50 tys. doÅ, oÅ¼yÅ,a deweloperska firma Westminster. Åšwietna pogoda i tÅ,umy widzów dopeÅ,niaÅ,y obraz, jawiÅ...cy siÅ™™ w jasnych kolorach.A teraz o ciemnych barwach.

Na 17 koni biorÅ...cych udział, w derbowej gonitwie, aÅ¼ 14 zostaÅ,o importowanych z zagranicy: 7 z Francji, 6 z Irlandii i jeden z Wielkiej Brytanii. PozostaÅ,e trzy – juÅ¼ chciaÅ,em napisaÅ‡: „wyhodowali polscy hodowcy”, ale nie byÅ,oby to precyzyjne.PozostaÅ,e trzy urodziÅ,y siÅ™™ w Polsce, ale nie da siÅ™™ o ogierze *Neptune* powiedzieć, Å¼e jest polskiej hodowli, choÅ‡ urodziÅ, siÅ™™ w Strzegomiu. Tyle, Å¼e tam trzymaÅ, czÅ™™Å> swoich koni (ma teÅ¼ stadniny w innych krajach) **Konstantin Zgara**, bogacz z Ukrainy, wÅ,aÅ>ciel Millenium Stud, który to podmiot widnieje jako hodowca *Neptune*. Ogier ten nie ma teÅ¼ nic wspólnego z polskÅ... hodowlÅ..., bo jest po zagranicznym ogierze (to akurat nie byÅ,o niczym niezwykÅ,ym takÅ¼e w polskiej paÅ,stwowej hodowli) od niemieckiej klaczy *Natalie of Budysin*. Inaczej jest z ogierem *Noble Eagle* (*October – Nowa Nadzieja* po *Jape*). On akurat wywodzi siÅ™™ z golejewskiej rodziny klaczy *Netra*, a siÅ™™gajÅ...c dalej – tÅ™™ Å¼eÅ,,skÅ... rodzinÅ™™ na polskich ziemiach zapoczÅ...tkowaÅ,a w 1901 roku (Polski wówczas nie byÅ,o na mapie) klacz *Kataryniarzówna* – córka epokowego *Rulera*. A wiÅ™™c *Noble Eagle* ma wyjÅ...tkowo gÅ,Å™™bokie polskie korzenie jeÅ>li chodzi o Å¼eÅ,,skÅ... stronÅ™™ rodowodu, w tym wiele pokoleÅ,, rodzÅ...cych siÅ™™ w polskich paÅ,stwowych stadninach. Tyle Å¼e jego hodowcÅ... jest **Kishore Miripuri**, zadomowiony w Polsce od lat Hindus. Jedynie w przypadku tego trzeciego – ogiera *Chad* (*Enjoy the Silence – Chelsea* po *Zarewitsch*) nie ma wÅ...tliwiÅ>ci co do polskoÅ>ci i hodowcy, i rodowodu konia. HodowcÅ... jest **Krzysztof SzymaÅ,,ski**, który swoje klacze trzymaÅ, w Stadninie Koni Krasne. A *Chad*, choÅ‡ nazwy jego rodziców brzmiÅ... obcojÅ™™zycznie, wywodzi siÅ™™ z rodziny, jakÅ... w SK Kozienice zaÅ, oÅ¼yÅ,a urodzona w 1975 roku *Chitina* (po *Erotyk*) – córka sprowadzonej z Rosji (wówczas ZSRR) *Chibiny*. Podobne proporcje moÅ¼na byÅ,o zaobserwowaÅ‡ w pozostaÅ,ych dwóch waÅ¼nych gonitwach rozegranych w dniu Derby. W Nagrodzie Prezesa Totalizatora Sportowego (dawniej Prezesa Rady Ministrów, a jeszcze wczeÅ>niej Prezydenta) na 11 koni 9 byÅ,o importowanych. A z dwóch urodzonych w Polsce, wyhodowany w prywatnej obecnie stadninie Moszna ogier *Magnetic* (*Roulette – Magia* po *Zafonium*) zdoÅ,aÅ, zajÅ...Å‡ ostatnie pÅ,atne miejsce, czyli piÅ...te. W Memoriale Fryderyka Jurjewicza (dawniej Rzeczej) na 10 koni 8

był, o importowanych, a jeden z dwóch polskich wygrał, tÅ™ gonitwÅ™. A wÅ™, aÅ™ciwie wygraÅ™, a, bo to klacz *Incepcja* (*Le Havre* – *Infamia* po *Tempelwächter*). Wywodzi siÅ™ ona z bardzo zacnej rodziny klaczy *Lira* (*Sac-a-Papier* – *Elly Langdon* po *Ruler*) urodzonej w naleÅ™...cej do braci Stefana i WÅ™, adysÅ™, awa Lubomirskich Kruszyń w 1908 roku. ChoÅ™ Kruszyń to inaczej powojenna paÅ™, stwowa stadnina Widzów, to rodzina *Liry* najszerzej był, a reprezentowana w SK Moszna (gdzie urodziÅ™, a siÅ™ wybitna *Iranda*), ale takÅ™e w Jarosławce – gdzie wyhodowana zostaÅ™, a matka *Incepcji* – *Infamia*. *Incepcja* z kolei urodziÅ™, a siÅ™ na OpolszczyÅ™nie, u rodziny paÅ™, stwa **Traków** (hodowcÅ™... jest formalnie **Joanna Traka**), którzy sÅ™...siadami **Romana Piwko**, u którego urodziÅ™, siÅ™ innym potomek *Irandy* (a takÅ™e *Liry*) nieodÅ™, aÅ™, owany *Intens* (*Belenus* – *Inicjatywa* po *Juror*). WróÅ™my do statystyk. We wspomnianych trzech waÅ™, nych gonitwach w sumie wziÅ™, o udział, 38 koni, z czego aÅ™ 31 zostaÅ™, o zakupionych zagranicÅ™... A z 7 urodzonych w Polsce Å™, aden nie pochodziÅ™, z polskiej paÅ™, stwowej stadniny, choÅ™ wiÅ™kszoÅ™ z nich wywodzi siÅ™ z rodzin Å™, skich utrzymywanych w przeszÅ™, oÅ™ci w paÅ™, stwowych stadninach. Przypomnijmy nazwy tych stadnin. Kozienice, Widzów, Rieczna, Jarosławka, Stubno, Å™...ck. Z wyjÅ™tkiem Å™...cka, który był, przede wszystkim PaÅ™, stwowym Stadem Ogierów i nadal nim jest (ale hodowli koni peÅ™, nej krwi juÅ™ tam nie ma), pozostaÅ™, e stadniny zostaÅ™, y sprywatyzowane i koni peÅ™, nej krwi siÅ™ juÅ™ tam nie hoduje. A w wiÅ™kszoÅ™ci z nich Å™, adnych koni juÅ™ siÅ™ nie hoduje. W kolejnych dwóch sprywatyzowanych stadninach, w Mosznej i Strzegomiu, konie wyÅ™cigowe jeszcze siÅ™ rodzÅ™..., ale ich hodowla jest raczej zwijana niÅ™ rozwijana. PaÅ™, stwowe pozostaÅ™, y trzy stadniny: Iwno, Golejewko i Krasne, ale poziom hodowli w nich jest sÅ™, aby. W Å™, adnej ze wspomnianych trzech gonitw nie był, o koni tamÅ™e wyhodowanych. Nie dziwi to zwÅ™, aszcza w przypadku potworka, jakim jest stadnina powstaÅ™, a z podporzÅ™, dowania duÅ™, o silniejszego niegdyÅ™ hodowanie Golejewka sÅ™, abszemu Iwnu. CaÅ™, a hodowla jest skoncentrowana juÅ™ tylko w Golejewku, ale hodowczyni mieszka w Iwnie i do stadniny dojeÅ™, dÅ™, a raz na 2 tygodnie na godzinkÅ™ lub dwie. Jak wiÅ™c moÅ™e dziaÅ™ siÅ™ dobrze w hodowli? Ale ktoÅ™ – czyli organ nadzorczy – na to pozwala. W tym dziwolÅ™gu organizacyjnym, jakim jest stadnina Iwno z oddziaÅ™, em w Golejewku, dzieje siÅ™ fatalnie nie tylko w hodowli koni. Za rok 2018 spóÅ™, ka ta zanotowaÅ™, a stratÅ™ wynoszÅ™cÅ™... ponad 3 mln zÅ™... Ciekawe, jak organ nadzorczy, czyli KOWR, oceni dziaÅ™, alnoÅ™ prezesa tej spóÅ™, ki, **PrzemysÅ™, awa Paci**. Czy da mu skitowanie, czy moÅ™e nominuje do nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii? Na koniec wróÅ™ do gÅ™, ównego wÅ™...tku, czyli do krajobrazu polskiej hodowli koni peÅ™, nej krwi po prywatyzacji paÅ™, stwowych stadnin. Jest to obraz smutny. Efekty zaÅ™, amania siÅ™ tej hodowli kiedyÅ™ obserwujemy teraz. WyÅ™cigi konne na SÅ™, uÅ™, ewcu zostaÅ™, y uratowane (bo był, y zagroÅ™, one) przez paÅ™, stwowy podmiot, jakim jest spóÅ™, ka Totalizator Sportowy. WyÅ™cigi trwajÅ™..., bo pasjÅ™ do nich znalazÅ™, o wiele prywatnych osób, którzy chcÅ™... byÅ™ wÅ™, aÅ™cicielami wyÅ™cigowych koni, chcÅ™... na co dzieÅ™, – a najbardziej od Å™, wiÅ™tmata, jakim sÅ™... Derby – przeÅ™, ywaÅ™ emocje, jakie sport wyÅ™cigowy dostarcza. Ale najwiÅ™kszymi beneficjentami tego, Å™e wyÅ™cigi w Polsce trwajÅ™..., sÅ™... hodowcy z Francji i Irlandii. Polska hodowla ledwo dycha. **Marek Szewczyk**